

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

голова Приймальної комісії

_____ проф. І.Є. Цепенда
„ 17” лютого 2020 р.

П Р О Г Р А М А
вступного випробування з
Психологія

(назва конкурсного предмета)

для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю
053 «Психологія»

(шифр, спеціальність)

на основі освітньо-кваліфікаційного рівня/ступеня спеціаліста/магістра
при прийомі на навчання у 2020 році

за суміжною спеціальністю

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”
Протокол № 1 від „ 17” лютого 2020 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з “Психології” (вказати назву вступного випробування) є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю 053 (вказати код), Психологія (вказати назву) при прийомі на навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня/ступеня спеціаліста/магістра до ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” у 2020 році за суміжною спеціальністю.

Програма містить основні питання з соціальної психології, педагогічної та вікової та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Соціальна психологія як окрема галузь психологічного знання. Міждисциплінарні зв'язки соціальної психології.

2. Ознаки сучасної соціальної психології. Функції соціальної психології.

3. Етапи становлення української соціальної психології.

4. Соціально-психологічні аспекти дослідження колективу. Історія досліджень колективу в соціальній психології та суміжних науках — соціології, філософії тощо. Стадії та рівні розвитку колективу.

5. Спеціалізовані методи соціальної психології. Лабораторний експеримент. Контент-аналіз.

6. Визначення методології соціальної психології, її ролі у психологічному дослідженні.

7. Спілкування як обмін інформацією. Знакова природа комунікативного процесу. Засоби комунікації. Мовлення. Види комунікацій. Вербальна і невербальна комунікація.

8. Основні характеристики групи. Класифікація груп. Психологічні феномени регуляції групової поведінки. Нормативна поведінка. Групові норми. Груповий конформізм. Нонконформна поведінка. Групові рішення. Групомислення.

9. Поняття соціалізації особистості. Соціалізація як інкультурація. Соціалізація як інтерналізація. Соціалізація як адаптація. Соціалізація як конструювання соціальності.

10. Стадії соціалізації. Соціальні інститути соціалізації. Засоби соціалізації (традиційний, інституційний, міжособистісний, рефлексивний, стилізований).

11. Чинники та механізми соціалізації (наслідування, навіювання, соціальна фасилітація, чутки, інтеріоризація, рефлексія тощо). Форми соціалізації (цілеспрямована і стихійна).

12. Теорії соціалізації: біогенетичний, соціогенетичний, соціоекологічний (У. Бронфенбреннер), психоаналітичний підходи.

13. Сучасні теорії соціалізації (когнітивізм, ситуаціонізм, конструктивізм).

14. Механізми соціальної регуляції поведінки: зовнішні і внутрішні; соціальні норми, соціальні установки (аттитюди), цінності, ціннісні орієнтації.

15. Формування Я-концепції: фактори і механізми. Взаємозв'язок «активного» і «рефлексивного Я». Мотив самопідсилення, мотив самопізнання.

16. Поняття самоефективності А. Бандури. Безпомічність.

17. Девіантна поведінка: неузгодженість поведінки соціальним нормам і цінностям. Фактори девіантної поведінки. Теорія Е. Дюркгейма, Р. Мертона, культурологічні теорії (Т. Селліна, У. Міллера).

18. Поняття внутрішньоособистісного конфлікту. Специфіка, показники. Типологія внутрішньоособистісних конфліктів. Причини виникнення внутрішньоособистісних конфліктів.

19. Поняття «соціально-психологічного клімату колективу». Показники СПК та чинники успішності міжособистісних стосунків у колективі. Хоторнський експеримент.

20. Групова сумісність і згуртованість. Визначення індексу згуртованості групи. Стадії формування згуртованої групи. Ознаки згуртованості.

21. Конфлікти. Типи конфліктів: між особистістю і групою, внутрігрупові, міжгрупові. Функції конфліктів. Способи і методи подолання конфліктів. Шляхи вирішення конфліктів. Стратегії поведінки у конфліктній ситуації.

22. Феномен лідерства. Стили лідерства і керівництва. Прийняття рішень. Різновиди особистісних профілів рішень.

23. Вплив керівника на створення психологічного клімату у колективі. Вплив мобінгу на соціально-психологічний клімат колективу.

24. Поняття «міжособистісних впливів». Принцип реципрокності і соціального обміну. Концепція Р. Чалдіні (феномен «дверима в лоб», «нога у дверях», «ефект очевидця»).

25. Поняття «атракція» (потяг), соціальна фасилітація, соціальна інгібіція, конформність підпорядкування, когнітивна реінтеграція як форми соціального впливу. Експерименти С. Мілгрема.

26. Соціально-психологічні механізми міжособистісного сприймання. Поняття «соціальна перцепція»: ідентифікація, емпатія, стереотипізація, рефлексія, каузальна атрибуція. Феномен «егоцентричного приписування». Типи атрибуції: особистісна, об'єктна, обставинна.

27. Ефекти, що визначають успішність міжособистісної взаємодії: ефект первинності, новизни, установки, ореолу, надуманої згоди. Механізми взаєморозуміння у процесі спілкування. Поняття «емпатії». Зміст і форми міжособистісного сприймання.

28. Роль як реалізація статусу і позиції особистості. Соціальна роль. Класифікації ролей (Дж. Міда, Т. Парсонса, Дж. Морено).

29. Міжособистісна комунікація: комунікатор, реципієнт. Комунікативний бар'єр. Моделі комунікації: низхідна і висхідна комунікація. Вербальна (усна мова, денотати і конотації) і невербальна комунікації (оптико-кінетична система знаків, «контакт очей», паралінгвістична й екстралінгвістична система знаків, проксеміка).

30. Комунікативна компетентність. Характеристики комунікативної компетентності.

31. Великі групи. Суттєві ознаки великих груп. Структура великих груп. Види великих груп. Клас як соціальна група. Соціальні класи. Соціально-психологічні ознаки класів.

32. Поняття етногенезу. Психологічні особливості етнічних груп. Предмет етнопсихології. Метальність. Національний характер. Етнічний стереотип. Етноцентризм. Національна свідомість, самосвідомість.

33. Масові явища у великих групах як критерії їх вивчення: громадська думка, суспільні настрої, масові настрої, мода, чутки, паніка.

34. Натовп як стихійна група. Природа натовпу, характеристики натовпу (Г. Лебон). Соціально-психологічні ознаки натовпу. Механізм розвитку натовпу. Психологічні способи впливу у натовпі: навіювання, зараження, наслідування. Види натовпу: пасивний, активний, агресивний; випадковий, діючий, конвенційний, експресивний.

35. Психологічні особливості поведінки людини у натовпі. Змінені стани свідомості. Причини виникнення зміненого стану свідомості. «Кільцева реакція» у натовпу (Ф. Олпорт), соціальна занепокоєність, характерні ознаки. Психічні особливості людини у натовпу. Засоби профілактики паніки у натовпі. Етапи виникнення паніки у натовпах.

36. Поняття «масова свідомість». Структура масової свідомості. Рівні масової свідомості.

37. Спілкування як взаємодія. Природа інтеракції. Типи взаємодій. Концепція «Символічного інтеракціонізму». Правила і техніки ефективного (конструктивного) спілкування. Психологічні засоби взаємодії у процесі спілкування. Ефект «зараження». Явище паніки. Ефект «навіювання».

38. Поняття «малої групи» та визначення її меж. Соціально-психологічні проблеми малої групи. Класифікація малих груп. Поняття «референтної групи».

39. Проблема особистості у соціальній психології. Особливості соціально-

психологічної проблематики особистості. Взаємозв'язок індивідуального і соціального в людині.

40. Поняття «соціального типу» і «соціального характеру» особистості. Концепція Б. Братуся. Соціальна зрілість особистості.

41. Предмет, структура та проблематика педагогічної та вікової психології.

46. Методологічні принципи та класифікація методів психолого-педагогічного дослідження.

47. Емпіричні методи дослідження у віковій та педагогічній психології: характеристика та особливості застосування.

48. Поняття розвитку у віковій психології. Основні концепції психічного розвитку.

49. Біогенетичний підхід до розвитку психіки в онтогенезі (Ст. Холл, К. Бюллер, К. Вернер, Гетчинсон).

50. Соціогенетичний підхід до розвитку психіки (Е. Дюркгейм, А. Валлон, П. Жане, Дж. Уотсон).

51. Нормативний підхід до розвитку психіки (А. Гезел, Л. Термен).

52. Психоаналітичний підхід до розвитку дитини (З. Фройд, А. Фройд, М. Кляйн).

53. Теорії соціального навчання (А. Бандура, Дж. Доллард, Н. Міллер, Р. Уолтерс та ін) про чинники психічного розвитку.

54. Когнітивні теорії: генетична епістемологія Ж. Піаже, теорія морального розвитку Л. Колберга.

55. Персоногенетичний підхід до розвитку психіки (Ш. Бюлер, А. Маслоу, К. Роджерс).

56. Теорія розвитку вищих психічних функцій Л.С. Виготського. Механізми психічного розвитку.

57. Періодизація психічного розвитку Д.Б.Ельконіна та Е. Еріксона: порівняльна характеристика.

58. Проблема віку та критерії його періодизації. Порівняльний аналіз теорій вікової періодизації.

59. Проблема обумовленості психічного розвитку; сучасна наука про взаємозв'язок біологічного і соціального.

60. Роль дитинства у психологічному становленні особистості (Е. Еріксон, Д.Б. Ельконін). Дитинство як культурно-історичний феномен.

61. Проблема співвідношення навчання і розвитку: історія та сучасний стан.

62. Сучасний етап розвитку педагогічної психології в Україні (Г.О.Балл, І.Д. Бех, М.І.Боришевський, Ю.З. Гільбух, С.Д. Максименко, В.А. Роменець та ін.).

63. Теоретичні та прикладні проблеми психолого-педагогічної діагностики у працях українських та зарубіжних вчених.

64. Підходи до вивчення взаємодії дитини і дорослого на ранніх етапах онтогенезу в зарубіжній та вітчизняній психології.

65. Психологічні новоутворення немовлячого віку. Криза першого року життя.

66. Психологічний зміст кризи трьох років. Особливості Я-концепції та соціальної поведінки.

67. Розвиток ігрової діяльності у дошкільному віці. Д.Б. Ельконін про психологічний зміст дитячої гри. Праця Д.Б. Ельконіна "Проблеми психології гри".

68. Специфіка особистісного розвитку дошкільника. Особливості Я-концепції. Формування характеру. Криза 6-7 років.

69. Зміст психологічної готовності до шкільного навчання та її структура. Методики діагностики готовності дитини до школи.

70. Особистісний розвиток молодшого школяра. Особливості самооцінки та можливості її корекції.

71. Загальна характеристика підліткового віку. Основні психологічні концепції підліткової кризи (Е. Шпрангер, Ш. Бюлер, С. Холл, Е. Еріксон, Л.С. Виготський, Д.Б. Ельконін, Л.І. Божович та ін.). Поняття акселерації та ретардації.

72. Учіння та навчання у середніх та старших класах школи. Особливості виховання

підлітків та юнаків.

73. Розвиток пізнавальних психічних процесів у юнацькому віці. І.С.Кон про особливості мислення юнаків і дівчат. Формування індивідуального стилю розумової діяльності.

74. Мотивація учбової діяльності і професійна орієнтація у підлітковому та юнацькому віці.

75. Предмет та завдання психології навчання. Основні психодидактичні категорії та підходи (Л.С. Виготський, Г.С. Костюк, О.М. Леонтьєв, С.Л. Рубінштейн).

76. Поняття про навчальну діяльність. Типи, види, структура та психологічні механізми навчання.

77. Мотиви учбової діяльності школярів. Вплив мотивації на шкільну успішність. Причини неуспішності.

78. Предмет та завдання психології виховання. Психологічні теорії виховання.

79. Вікові аспекти виховання: порівняльна характеристика. Феномен самовиховання. Психологічні особливості виховання дітей з асоціальною поведінкою.

80. Міжособистісні взаємини учнів. Емпіричні методи вивчення міжособистісних стосунків в малих групах.

81. Особливості мотиваційної сфери періоду ранньої і середньої дорослості. Вибір життєвої стратегії. Професійна Я-концепція.

82. Особливості пізнавальних психічних процесів в період середньої дорослості. Динаміка розвитку інтелекту. Криза середини життя. Роль когнітивного розвитку в подоланні кризи.

83. Вікова динаміка розвитку ціннісно-мотиваційної сфери в період пізньої дорослості і старості. Каузометрія (Є.І.Головаха, О.О. Кронік).

84. Особливості Я-концепції в період пізньої дорослості і старості у світлі концепції Е. Еріксона. Адаптивний і неадаптивний процеси старіння.

85. Коефіцієнт рангової кореляції Спірмена. Особливості визначення коефіцієнту кореляції Спірмена. Типи надійності. Джерела дисперсії помилки. Ретестова надійність. Надійність паралельних форм.

86. Загальне поняття про валідність тесту. Види валідності. Валідність за змістом. Особливості розробки матриці специфікації. Валідність за критерієм. Поточна та прогностична валідності.

87. Діагностичні можливості методу контент-аналізу. Основні вимоги до проведення контент-аналітичної процедури. Основні етапи проведення.

88. Незалежна змінна та способи її пред'явлення. Якісні та кількісні незалежні змінні. Вимоги до пред'явлення незалежної змінної. Залежна змінна експериментального дослідження. Регістровані параметри поведінки досліджуваних. Додаткові та побічні експериментальні змінні. Відношення між змінними.

89. Експериментальна вибірка. Репрезентативна вибірка. Критерії формування вибірки. Чисельність експериментальної вибірки.

90. Експериментальні плани, основні ознаки "істинного" експериментального дослідження. Плани для однієї незалежної змінної. План Фішера та його модифікації. Плани для однієї незалежної змінної. План "тест – вплив – ретест" та його модифікації. Плани для однієї незалежної змінної. План Соломона, аналіз схеми основних порівнянь результатів дослідження.

91. Шкала найменувань чи номінальна шкала вимірювання. Дихотомічна чи квазідихотомічна класифікація.

92. Основні етапи психологічного консультування (за Р.С. Немовим). Процедури і техніки кожного етапу. П'ятикрокова модель інтерв'ю (визначити завдання консультанта й психотехніки до кожної стадії).

93. Збалансована таблиця альтернативних рішень (завдання консультанта, психотехніки).

94. Професійна підготовка консультанта. Особливості організації роботи психологічної консультації.

95. Клієнт-центрований підхід у консультуванні: стрижневі поняття, мета та завдання. Недирективні методи роботи з клієнтами.

96. Процедури і техніки психологічного консультування. Методи впливу та їх функції в структурі процесу консультування.

97. Факторні плани. Факторні плани. Плани типу NX M. Факторні плани. План 2X2, 3X3. Факторні плани. Плани типу NX MXL.

98. Плани експериментів для одного досліджуваного.

99. Способи контролю впливу особистості досліджуваного і ефектів спілкування на результати експерименту.

100. Основна гіпотеза, контргіпотеза та третя конкуруюча гіпотеза –особливості виникнення та приклади застосування.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова література

Соціальна психологія

1. Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. – 495 с. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.academia.edu/31387056/>
2. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008.
3. Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с.
4. Корнев М. Н. Проблема групи та особистості у соціальній психології : курс лекцій / Корнев М. Н., Фомічева В. М. ; Ін-т післядипломної освіти КНУ ім.Т. Шевченка. – К., 2004. – 222 с.
5. Історіографічні та методологічні координати теорій соціальної психології : [монографія] / [М. М. Слюсаревський, В. В. Жовтянська, М. М. Скорик, Н. В. Хазратова та ін.] ; за наук. ред. М. М. Слюсаревського ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 360 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm
6. Майерс Девид. Социальная психология / Пер. с англ. 7-е изд.- Питер, 2015.
7. Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст]: підручник. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – Рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с.
8. Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст]: підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с.

Додаткова література

1. Бенеш Г. Психология : dtv-Atlas [Текст] : довідник / Г. Бенеш ; наук. ред. пер. В. О. Васютинський. – К. : Знання-Прес, 2007. – 510 с. : 208 с.
2. Берон Р. Социальная психология группы : процессы, решения, действия : пер. с англ./ Р.Бэрон, Н.Керр, Н. Миллер. – СПб : Питер, 2003. – 272 с. – (Серия «Концентрированная психология»).
3. Васютинський В. Психологічні виміри спільноти : монографія. К. : Золоті ворота, 2010. – 120 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm

4. Ващенко, І. В. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: навч. Посібник. Рек. МОН. К. : Знання, 2013. 407 с.
5. Гребеньков, Г. В. Конфліктологія [Текст]: навч. Посібник. Рек. МОН. Львів : Магнолія 2006, 2011. 229 с.
6. Психологія соціальної роботи : підручник / КНУ ім.Т. Шевченка ; [за ред. Ю. М. Швалба]. К. : Київський ун-т, 2010. 272 с.
7. Савицька, О. В. Етнопсихологія [Текст]: навч. посібник / Ольга Вікторівна Савицька, Л. М. Співак. – Рек. МОН. – К. : Каравела, 2011. – 264 с.

Педагогічна та вікова психологія **Основна література**

1. Вікова та педагогічна психологія: Навчальний посібник / О.В. Скрипченко та ін. К.: Просвіта, 2001. 416 с.
2. Крайніков Є.В. Психологія розвитку. Словник-довідник. К.: Арістей, 2004. 280 с.
3. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (Курс лекцій): Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 128 с.
4. Психология человека от рождения до смерти. Полный курс психологии развития / ред. А.А.Реана. СПб. : «Прайм-ЕВРОЗНАК», 2005. 416 с.
5. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: навч. посіб. К. : Академвидав, 2005. 360 с.
6. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: Академвидав, 2007. 422 с.
7. Самошкіна Л.М. Вікова психологія: навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом. Дніпропетровськ: вид-во ДНЕУ, 2006. 248 с.
- 8.

Додаткова література

1. Бех, І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності : навч. посіб. / І. Д. Бех. — К. : Академвидав, 2009. — 248 с.
2. Булах І.С. Психологія особистісного зростання підлітка / І.С.Булах. – К.: НПУ ім.М.П. Драгоманова, 2003. – 340 с.
3. Выготский Л.С. Орудие и знак в развитии ребенка / Л.С. Выготский // Собр. соч.: В 6 т. – М.: Педагогика, 1984. – Т. 6. – 400 с.
4. Карпенко З.С. Аксіологічна психологія особистості / З.С.Карпенко. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2009. – 512 с.
5. Климчук В.О. Внутрішня мотивація учбової діяльності молоді: теорія, методика, програма розвитку / В.О.Климчук, В.В.Горбунова.– Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 110 с., іл.
6. Крайг Г. Психология развития. 9-е изд. / Г.Крайг, Д.Бокум. – СПб.: Питер, 2004. – 940 с.
7. Кузікова С.Б. Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці. Монографія. Суми: Вид-во МакДен, 2012. – 410 с.
8. Кузьменко В.У. Розвиток індивідуальності дитини 3-7 років: Монографія. — К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – 354 с.
9. Павелків Р.В. Дитяча психологія / Р.В.Павелків, О.П.Цигипало. – К.: Академвидав, 2008. 431 с.
10. Пиаже Ж. Избранные психологические труды / Ж.Пиаже. – М.: Наука, 1969. – 659 с.
11. Помиткін Е.О. Психологія духовного розвитку особистості: Монографія/ Е.О.Помиткін – К.: Наш час, 2005. – 280 с.

12. Радчук, Г. К. Аксіопсихологія вищої школи : монографія / Г. К. Радчук. – Вид. 2-ге, розширене і переробл. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014 – 380 с.
13. Стюарт-Гамільтон Я. Психология старения / Я. Стюарт-Гамільтон. – 3-е изд. – СПб., 2002. – 256 с.
14. Сучасна психологія особистості [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Титаренко. – К. : Каравела, 2013. – 372 с.
15. Щотка О. П. Вікова психологія дорослої людини : навч. посіб. / О. П. Щотка ; Ніжин, держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин : РВВ НДПУ ім. М. Гоголя, 2001. – 194 с.

Психологічне консультування

Базова література

1. Немов Р.С. Основы психологического консультирования: Учеб. для студ. педвузов . М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. 394 с.
2. Кочюнас Р. Психологическое консультирование. Групповая психотерапия. М.: Академический Проект: ОПІЛ, 2002.-464 с.
3. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. М.: Класс, 1994. 133 с. 18.
4. Меновщиков В. Ю. Психологическое консультирование: работа с кризисными и проблемными ситуациями. 2-е изд., стер. М.: Смысл, 2005. 182 с.

Експериментальна психологія та психодіагностика

Базова література

1. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: навчальний посібник. Київ, 2007. 208 с.
2. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія: підручник для студентів ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 360 с.
3. Основы психологической диагностики / М. Д. Белей, Л. Д. Тодорів. - Івано-Франківськ, 2008.
4. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С. Урбина. – СПб., 2001; СПб, 2004.
5. Словарь–справочник по психологической диагностике / Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М. Санкт-Петербург, 2018.
6. Кричевец А, Корнеев А., Рассказова Е. Основы статистики для психологов. Учебник. Москва, 2019. 286 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1 бал – теоретичний зміст питання не засвоєний, необхідні практичні вміння і навички не сформовані, сформульовані завдання не виконані або містять грубі помилки.

2 бали – теоретичний зміст питання засвоєний частково, необхідні практичні вміння і навички не повністю сформовані, сформульовані завдання не виконані або містять грубі помилки.

3 бали – теоретичний зміст питання засвоєний частково, практичні вміння і навички сформовані, більшість передбачених питанням завдань не виконані або містять грубі помилки.

4 бали – теоретичний зміст питання засвоєний частково, практичні вміння і навички сформовані, менша частина передбачених питанням завдань не виконані або містять помилки.

5 балів – теоретичний зміст питання засвоєний повністю, проте деякі практичні навички роботи зі засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені питанням завдання виконані, деякі з них з помилками.

6 балів – теоретичний зміст питання засвоєний повністю, без прогалин, проте деякі практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені питанням завдання виконані, практично без помилок.

7 балів – теоретичний зміст питання засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, всі передбачені питанням завдання виконані, якість виконання завдань може бути оцінена високим балом.

8 балів – теоретичний зміст питання засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені питанням завдання виконані, якість виконання завдань висока.

9 балів – теоретичний зміст питання засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом повністю сформовані, всі передбачені питанням завдання виконані, якість виконання може бути оцінена балом, близьким до максимального.

10 балів – теоретичний зміст питання засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом повністю сформовані, всі передбачені питанням завдання виконані, якість виконання оцінена максимальним балом.